

Motion till riksdagen 2017/18:3767

av **Magnus Oscarsson m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt dieselskatt inom jordbruket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättningarna för viltskador och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska stå för kostnaden för trikintest av vildsvinskött och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning på nya jordbruksgrödor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning på nya trädslag och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2018 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Anslagsförslag 2018 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Skogsstyrelsen	472 307	-75 000
1:2 Insatser för skogsbruket	580 373	-396 000
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	144 379	-1 000
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	108 512	-1 000
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933	
1:6 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	124 349	
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	52 778	+20 000
1:8 Statens jordbruksverk	621 432	-3 000
1:9 Bekämpande av växtskadegörare	5 000	
1:10 Gårdsstöd m.m.	6 695 000	
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	138 000	
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	24 250	
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	194 000	
1:14 Livsmedelsverket	243 375	-21 000
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	163 160	
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	42 913	
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 357 405	-258 000
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 458 391	
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	79 830	
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4 116	
1:21 Åtgärder på fjällägenheter	1 529	
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	113 915	-10 000
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	1 912 254	-52 500
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	598 164	
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	107 237	
Summa	19 253 779	-797 500

Tabell 2 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2018 till 2020 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Miljoner kronor

	Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	2018	2019	2020
1:1	Skogsstyrelsen	-75	-77	-79
1:2	Insatser för skogsbruket	-396	-346	-346
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	-1	-1	-2
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet	-1	-1	-2
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	+20	+20	+20
1:8	Statens jordbruksverk	-3	-6	-9
1:14	Livsmedelsverket	-21	-23	-24
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	-258	-683	-733
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket			-30
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	-10	-10	-10
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	-53	-72	-91
	Summa	-798	-1 199	-1 306

Hållbar sänkning av drivmedelsskatten

Koldioxidskatt och energiskatt tas ut på fossila drivmedel som används för person- och lastbilstransporter för såväl hushållssektorn som i näringslivet. Totalt uppgår koldioxidskatten och energiskatten till 5,73 kronor per liter dieselbränsle. För dieselbränsle som används i jord- och skogsbruksmaskiner återbetalas emellertid en del av koldioxidskatten. Återbetalningen uppgår från och med den 1 januari 2016 till 1,70 kronor per liter. En del av höjningen (0,27 kronor/liter) är emellertid tillfällig och från 1 jan 2019 uppgår återbetalningen till 1,43 kronor liter. Detta innebär att den svenska dieselskatten för jordbruket uppgår till 4,03 kr/l (4,30 från och med 2019).

Enligt EU:s energiskattedirektiv är det möjligt för medlemsländerna att tillämpa en lägre skattesats, till och med att sänka skatten till noll, för energiprodukter som används inom jordbruket. Den faktiska skatten på diesel som används inom jordbruket varierar stort mellan de olika EU-länderna. Den genomsnittliga totala skatten ligger omkring 1,46 kronor per liter. Vi kan alltså konstatera att de svenska bönderna betalar en betydligt högre dieselskatt än sina europeiska kollegor.

Kristdemokraterna föreslår att skattenedsättningen utökas så att den totala skatten på diesel som används inom jordbruket sänks med 1,34 kronor per liter. Därmed uppgår skatten till 2,69 kr/l för år 2018 och 2,96 kr/l från och med år 2019. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle. Därigenom stärks jordbrukets konkurrenskraft samtidigt som omställningen till en klimatneutral produktion påskyndas. Reformen beräknas kosta 312 miljoner kronor årligen.

Ersättningar för viltskador

Rovdjursangrepp på tamboskap och husdjur kan orsaka stor ekonomisk skada för lantbrukare och leder till stor otrygghet bland många som lever i rovdjurstäta områden. Dagens ersättningsnivåer till dem som får sina tamdjur rivna och dödade av rovdjur behöver ses över. Rennäringen ska värnas eftersom den är en betydelsefull del av samisk kultur samt viktig för sysselsättning och boende i Sveriges norra inland och fjällvärld.

Ett stort problem är att vildsvinen plöjer upp vallodlingar med stora skador som följd. I kampen mot vildsvinen är den enskilde bonden rättslös. Bonden får inget stöd för förlorad skörd, inga pengar för stängsel eller ersättning för tid som måste läggas på avskjutning. Det behövs därför generösare regler för ersättning för de skador som vildsvinen åsamkar.

På senare år har skador orsakade av vildsvin ökat kraftigt. Tidigare fanns möjlighet att få statlig ersättning för dessa skador enligt viltskadeförordningen som upphörde 1995. Kristdemokraterna föreslår att markägare ska kunna få ersättning för skador orsakade av klövvilt.

Kristdemokraterna föreslår 10 miljoner kronor ytterligare i ersättningar till viltskador.

Gratis trikintester för vildsvin

För att uppmuntra försäljning av vildsvinskött, föreslår Kristdemokraterna att staten ska bjuda på den avgift (idag omkring 100 kronor) som ett trikintest kostar. Detta beräknas kosta 10 miljoner kronor årligen och belastar anslag 1:7. Totalt ökar Kristdemokraterna därmed anslag 1:7 med 20 miljoner kronor.

Forskning på nya grödor och trädslag

Tyvär finns det idag otillräcklig forskning på grödor som kan vara funktionella i Sverige i framtiden. Här vill vi se en riktad forskningssatsning. Jordbruksforskningen behöver i samverkan med näringen satsa på att utveckla förädlingstekniken för att kunna ta fram nya grödor med förutsättningar att klara framtidens förändrade klimat och minska behovet av bekämpningsmedel. Det behövs även fortsatt arbete för att minska övergödningen av åar, vattendrag och hav genom ett mera hållbart brukande, bland annat via insatser som ”Greppa Näringen”. Hållbara gödningsmetoder behöver utvecklas, inte bara utifrån självförsörjningssynpunkt utan också ur miljösynpunkt. Vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, bedrivs intressant forskning bland annat om hur energigrödor kan användas vid framställning av kvävegödsel.

Klimatförändringarna påverkar också den svenska skogen. Det är därför angeläget att fortsatt stimulera forskning och utveckling av olika plantslag för att dra nytta av den möjlighet till ökad produktivitet inom skogsbruket som klimatförändringen kan medföra.

Kristdemokraterna anvisar därför 15 miljoner kronor vardera till forskning om nya grödor och nya trädslag genom att anvisa 30 miljoner kronor ytterligare till anslag 1:24 Formas: forskning och samfinansierad forskning. Eftersom Kristdemokraterna samtidigt

avvisar den utökning av anslaget som regeringen föreslår, hamnar Kristdemokraterna på samma nivå som regeringen på detta anslag.

Satsningar på landsbygdens miljö och struktur

Kristdemokraterna välkomnar regeringens satsningar på ekologisk produktion och konsumtion. Kristdemokraterna vill skapa möjligheter för konsumenterna att göra medvetna val för att möta sina egna och omvärldens behov. Politiken ska inte tvinga konsumenten till särskilda val men däremot säkerställa att information finns tillgängligt för dem som är engagerade och underlätta möjligheten att själv välja mat som är bra för hälsa och miljö. Lokala kontrakt kan bidra till en levande landsbygd med en god produktion av livsmedel och lokala produkter av god kvalitet. Lokala kontrakt utvecklar närmarknaden, ökar konsumentmakten och ger producenterna ökad försäljningsvinst. Framtagande av lokala kontrakt skulle kunna stödjas genom landsbygdsprogrammet.

Kristdemokraterna välkomnar också regeringens satsning på betesmarker och slätterängar. En förutsättning för det öppna landskapet är att marken brukas och betas. Det är därför nödvändigt att den svenska mjölk- och köttproduktionen värnas i alla fora där dess existens ifrågasätts eller är på väg att äventyras. Även hästnäringens betydelse ska i detta sammanhang lyftas fram. För att kunna hålla djur på markerna under sommaren krävs att det också är möjligt att odla vinterfoder. Ett riktat stöd är ett verksamt instrument för att möjliggöra fortsatt djurhållning och nyttjande av naturbetesmarkerna. Vallodling och betesmarker kompletterar således varandra och båda dessa former för markanvändning bör finnas i hela landet.

Rättssäker skogspolitik

Regeringen föreslår en satsning på en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper. Syftet är dels att applicera utvecklad och förbättrad metodik i nordvästra Sverige, dels att uppdatera den nyckelbiotopsinventering som genomförts i övriga delar av landet.

Emellertid är nyckelbiotopsbegreppet dåligt anpassat efter förhållandena i nordvästra Sverige. När nyckelbiotopsbegreppet introducerades var det inte heller tänkt som ett verktyg för att stoppa avverkningar. Det finns också en problematik ur rättssäkerhetssynpunkt när nyckelbiotoper inventeras. I det allmänt spridda systemet för certifiering av träråvara, FSC¹, kan virket inte bli certifierat om det avverkas i nyckelbiotoper. Om en markägare fått en del av sin mark utpekad som nyckelbiotop kan virket från den marken inte säljas som FSC-certifierat. Därigenom får nyckelbiotopsinventeringen en direkt formell och ekonomisk effekt. Någon prövning av om inventeringsresultatets ekonomiska effekt för markägaren är proportionell mot det naturvårdande syftet i det enskilda fallet görs inte. Inte heller går det att överklaga en nyckelbiotopsinventering. Resultatet blir en rättsosäkerhet för markägaren. Att staten sedan kan erbjuda ägare till nyckelbiotopsrika marker formellt skydd mot ekonomisk ersättning ändrar inte på denna rättsosäkerhet. Markägaren har ju redan förlorat en stor del av markens ekonomiska värde.

¹ Forest Stewardship Council.

Den rödgröna regeringens respekt för äganderätten och markägares rättssäkerhet har inte imponerat tidigare. När den rödgröna regeringen säger sig vilja stärka ”allmänhetens” delaktighet i naturvårdsarbetet, bland annat genom ökade möjligheter att överklaga skogsbruksåtgärder, är det i själva verket ett sätt att vrida makten över brukandet av det egna skogsinnehavet ur markägarens händer. Trots skogsbrukets oomtvistade nytta för samhället agerar tjänstemän på statliga myndigheter i ökad grad som aktivister snarare än som oväldiga ämbetsmän. Många väntar nu med bävan på Mark- och miljödomstolens utslag i fallet med lavskrikan, där Skogsstyrelsen med stöd av artskyddsförordningen vill hindra skogsägaren från att bruka sin egendom. Nuvarande inventeringsmetodik för nyckelbiotoper leder till tveksamma beslut där skogsmark riskerar att tas ur drift på felaktiga grunder. Det blir i så fall ytterligare en hämsko på landets skogsägare.

Utifrån den osäkerhet som råder angående regeringens och myndighetspersoners avsikter att värna rättssäkerheten för skogsägare, föreslår Kristdemokraterna att riksdagen tillbakavisar regeringens förslag om satsning på nyckelbiotoper.

Avvisande av regeringens förslag

Kristdemokraternas budgetförslag innebär en avveckling av de i BP 2015/16 och BP 2016/17 introducerade reformerna, samt av de i BP 2017/18 aviserade reformer som ej efterfrågats av Kristdemokraterna.

Kristdemokraterna bedömer att det finns utrymme för en justering av anslagen till de myndigheter som tillämpar pris- och löneomräkning (PLO). Lönekostnader svarar för en betydande del av myndigheternas utgifter. En nedjustering av PLO skulle bidra till effektivisering av myndigheterna, samtidigt som det finansierar prioriterade satsningar. Justeringen är beräknad som en 30-procentig minskning av PLO-uppräknningen under 2018–2020.

Magnus Oscarsson (KD)

Emma Henriksson (KD)

Roland Utbult (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)

Annika Eclund (KD)